

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ДП «Жмеринський лісгосп»
_____ **Бендера П.В.**
« ____ » _____ **2018 року**

**Звіт для громадськості
по моніторингу господарської діяльності і лісів високої
природоохоронної цінності (ЛВПЦ)
державного підприємства
«Жмеринське лісове господарство»
за 2017 рік**

1. Загальна характеристика підприємства

2.

Директор	Бендера Петро Володимирович
Адреса підприємства	23100, Вінницька область, м. Жмеринка, вул. Барляєва, 31
E-mail:	
Тел:	04332-5-02-50
Факс:	04332-5-05-33

ДП «Жмеринський лісгосп» Вінницького обласного управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України розташований у північно-західній частині Вінницької області на території п'яти адміністративних районів: Барського, Жмеринського, Тиврівського, Муровано-Куриловецького та Шаргородського.

Лісгосп був організований у 1929 році на базі існуючих тоді Гніванського об'єднаного лісництва площею 1360 га, до складу якого входили Почапінського, Жмеринське, Чернятинське лісництва. Крім того, пізніше до складу лісгоспу були включені Барське, Ялтушківське та Копайгородське лісництва, загальною площею 9154 га, які входили до складу Барського об'єднаного лісництва та частина Ярошинського лісництва, площею 2835 га. За даними останнього базового лісовпорядкування (2011 р.) загальна площа ДП «Жмеринський лісгосп» складає 18604,3 га.

Адміністративно-господарська структура та площа лісництв

ДП «Жмеринський лісгосп»

Назва лісництв	Загальна площа, га
Людовське	4166,3
Барське	2882,7
Жмеринське	3783,1
Ялтушківське	2438,4
Ярошинське	2969,2
Копайгородське	2364,6
Разом	18604,3

Клімат району розташування лісгоспу переважно помірно-континентальний з м'якою зимою та теплим літом і достатньою кількістю опадів, яких вистачає для успішного росту та розвитку лісової рослинності.

Кліматичні показники

Найменування показників	Одиниця виміру	Значення	Дата
1.Температура повітря			
середньорічна	°С	+6,8	
абсолютна максимальна	°С	+37	
абсолютна мінімальна	°С	-33	
2.Кількість опадів за рік	мм	536	
3.Протяжність вегетаційного періоду	днів	161	
4.Останні заморозки весною			15 травня
5.Перші заморозки восени			18 вересня
6.Середня дата замерзання рік			20 грудня
7.Середня дата початку повені			10 березня
8.Сніжний покрив, товщина	см	18	
9. Глибина промерзання ґрунту	см	80	
10.Напрямок переважаючих вітрів за сезонами			
Зима		Пд-Сх	
Весна		Пд-Сх	
Літо		Зх	
Осінь		Пд-Сх	
11.Середня швидкість переважаючих вітрів за сезонами	м/с	3,4	
Зима	м/с	4,0	
Весна	м/с	3,5	
Літо	м/с	2,7	
Осінь	м/с	3,6	
12.Відносна вологість повітря	%	68	

Кліматичні фактори, які негативно впливають на ріст і розвиток деревної рослинності: нестійке (змінне) зволоження ґрунту, періодично повторювальні засухи, суховії, зливи, які повторюються через 5-10 років, пізні весняні і ранні осінні заморозки, а також безсніжні зимові періоди при наявності морозів. Однак, у зв'язку з рідкою повторюваністю таких факторів, їх негативний вплив незначний.

У цілому ж клімат лісорослинного району сприяє успішному росту багатьох

деревних і чагарникових порід зокрема, дуба звичайного, ясена, берези, вільхи, липи, граба, клена, сосни, ялини, ліщини, глоду тощо. Підтвердженням цьому є наявність високопродуктивних насаджень згаданих деревних порід.

За лісорослинним районуванням територія розташування лісів

ДП «Жмеринський лісгосп» відноситься до зони Західного лісостепу України. Ліси лісгоспу належать до типу широколистяних мішаних лісів.

Територія району розташування лісгоспу по характеру рельєфу представляє собою пагорбно-хвилястну рівнину із загальним поступовим ухилом на південний схід і розташована у водороздільних та приводороздільних просторах Дністровсько-Бугського міжріччя.

Абсолютні висоти досягають 368-382м над рівнем моря. Район характеризується типовим водноерозійним рельєфом, широких плато немає.

Ґрунти лісгоспу сформувалися, переважно, на четвертинних породах еолового (леси) та водяного (лесовидні суглинки) походження.

Сучасні алювіальні відклади утворилися виключно у заплавах рік. Делювіальні відклади залягають по днищах балок і ярів.

Особливості клімату та рельєфу, а також характеру ґрунтоутворювальних відкладів в умовах лісгоспу обумовили формування таких різновидів ґрунтів:

- а) дерново-підзолисті легкосуглинисті і супіщані;
- б) світло-сірі опідзолені;
- в) сірі лісові опідзолені;
- д) темно-сірі лісові опідзолені;
- е) чорноземи опідзолені

Усі перелічені ґрунтові різновиди являються ґрунтами високої родючості.

Територія лісгоспу розташована на водороздільному плато Дністровсько-Бугського міжріччя, по якому протікає р. Південний Буг та її притока – р. Рів, а також тут беруть початок ліві притоки р. Дністр – Мурафа, Мурашка, Немія, Лядова.

Рівень ґрунтових вод на території району коливається від 2 до 10м. За своєю вологістю більша частина ґрунтів відноситься до категорії свіжих. Процеси заболочення ґрунтів у держлісгоспі відсутні.

Головне завдання підприємства - відтворення і збереження лісів для сучасних і майбутніх поколінь.

Діяльність підприємства базується на екологічно орієнтованих принципах ведення лісового господарства та лісокористування, а саме:

- збереження лісів високої природоохоронної цінності;

- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;
- охорона лісів від пожеж, захист від шкідників та хвороб;
- невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування.

Безперервне, невиснажливе і раціональне використання лісових ресурсів передбачає планомірне задоволення потреб виробництва і населення в деревині та іншій лісовій продукції, розширене відтворення, поліпшення породного складу і якості лісів, підвищення їх продуктивності, збереження біологічного різноманіття.

Загальна площа лісового фонду ДП «Жмеринський лісгосп» - 18604,3 га, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 17107,4 га (92 %), із яких 13102 га (76,5 %) штучно створені ліси (лісові культури).

Не вкриті лісовою рослинністю землі – 1259,4 га (6,8 %), це в основному не зімкнуті лісові культури 753,1 га (4 %), лісові розсадники – 45,4 га (0,2 %), зруби 63,4 га (0,3 %), лісові шляхи та просіки – 267,1 га (1,4 %), галявини та біогалявини – 130,4 га (0,7 %). Таким чином загальна площа лісових земель в лісгоспі становить 18366,8 га (98,7 %).

Нелісові землі – 237,5 га (1,3 %) представлені в сільськогосподарськими угіддями (рілля, сіножаті, пасовища, багаторічні насадження) – 42,2 га (0,2 %), водами і болотами – 100,2 га (0,6%), садибами і спорудами – 31,4 га (0,2 %), трасами – 59,8 га (0,3 %) і іншими землями – 3,9 га.

Детальна характеристика лісового фонду підприємства та моніторинг основних показників в порівнянні з попереднім лісовпорядкуванням (2002 р.) приводяться в пункті 3.3 даного Звіту.

2. Критерії моніторингу лісгосподарської і іншої діяльності підприємства

Згідно вимог критеріїв 8.2, 8.4, 8.5, 9.4 стандарту ТОВ «Лісова сертифікація» за схемою Лісової Опікунської Ради, у відповідності з процедурою моніторингу ДП «Жмеринський лісгосп» щорічно проводить моніторинг лісгосподарської діяльності по наступних показниках:

- рубки формування і оздоровлення лісів;
- рубки головного користування;
- динаміка площ лісгосподарського призначення за їх категоріями, середньої зміни запасів деревини і інших таксаційних показників;
- лісовідновні заходи та застосування інтродуцентів;
- охорона і захист лісу;
- біотехнічні заходи;

- динаміка популяцій видів рослин і тварин;
- моніторинг лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ);
- інформація по соціальних наслідках господарської діяльності і впливу на довкілля;
- аналіз ефективності лісогосподарських заходів;

3. Результати моніторингу діяльності підприємства

3.1. Рубки формування та оздоровлення лісів

В 2017 році рубки формування та оздоровлення лісів були проведені на площі 1283 га. Обсяги рубок формування і оздоровлення лісів виконані в 2017 році в порівнянні з планами та фактичними середньорічними обсягами за останні 5 років (з 2013 по 2017) приведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Обсяги рубок формування і оздоровлення лісів по їх видах

Вид рубки	2017 рік						Середньорічні фактичні обсяги за останні 5 років		
	План			Факт					
	Площа, га	Загальний запас м ³	в т.ч. лікві Д, ділов ої	Площа, га	Загальний запас м ³	в т.ч. лікві Д, ділов ої	Площа, га	Загальний запас м ³	в т.ч. лікві Д, ділов ої
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Всього:	779	17037	<u>14673</u> 2518	806	19689	<u>16618</u> 1632	765	18953	<u>16309</u> 2170
ОСВ	107	660	-	124	723	3	115	607	-
ПРЧ	57	470	160	59	625	<u>85</u> 6	58	481	143
ПРЖ	200	3523	<u>3309</u> 518	207	4171	<u>4018</u> 470	231	2681	<u>2564</u> 345
ПРХ	311	7940	<u>7230</u> 1800	311	9469	<u>8484</u> 968	226	6892	<u>6220</u> 920
Разом РД	675	12593	<u>10699</u> 2318	701	14988	<u>12590</u> 1444	538	10661	<u>8927</u> 1266
СРВ	86	4228	<u>3794</u> 200	86	4259	<u>3657</u> 166	192	5571	<u>5019</u> 480
СРС	-	-	-	-	100	<u>87</u> 8	10	2362	<u>2090</u> 416

ІГР	18	216	180	19	342	$\frac{284}{14}$	24	359	$\frac{273}{9}$
-----	----	-----	-----	----	-----	------------------	----	-----	-----------------

Примітка: види рубок скорочено:

РД – рубки догляду, ОСВ – освітлення, ПРЧ – прочищення, ПРЖ-проріджування, ПРХ – прохідні рубки, СРВ – санітарні рубки вибіркові, СРС-санітарні рубки суцільні, ІГР – інші господарські рубання.

В цілому загальний план проведення рубок формування і оздоровлення лісів в 2017 році по площі виконано на 103 %.

При запланованому до рубання загальному обсязі деревини 17 тис. м³ було фактично заготовлено 19,7 тис.м³ (116%).

Цілі проведення рубок формування та оздоровлення лісів досягнуті. Негативних наслідків від проведення рубок не виявлено.

Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки плануються згідно матеріалів лісовпорядкування та натурального обстеження ділянок.

Середньорічні прямі витрати на проведення рубок формування та оздоровлення лісів в 2017 році становили 1739,3 тис. грн. Середні прямі витрати на заготівлю 1 м³ деревини від рубок формування та оздоровлення лісів і інших рубок склали 88 грн. Витрати коливаються в залежності від структури видів рубки та вартості робіт і матеріалів.

Прямі витрати на проведення 1 га рубок догляду становлять:

- освітлення 726 грн.,
- прочищення 1074 грн.,
- проріджування 2006 грн.,
- прохідна рубка 2952 грн.;

на проведення 1 га вибіркового санітарного рубок – 2912 грн.

3.2 Рубки головного користування і загальний обсяг рубок по їх категоріях

Щорічні обсяги отриманої деревини в результаті проведення рубок головного користування знаходяться в межах розрахункової лісосіки.

Щорічна розрахункова лісосіка рубок головного користування в обсязі 28,39 тис. м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 22.11.2012 р. № 602.

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів наступна:

- рекреаційно-оздоровчі 12,56 тис.м³
- захисні ліси 0,66 тис.м³
- експлуатаційні ліси 15,17 тис.м³

Заготівля деревини та її вивезення проводиться згідно з лісорубними квитками, які видаються Вінницьким обласним управлінням лісового та

мисливського господарства в обсязі розрахункової лісосіки (28,39 тис. м³). За 2017 рік розрахункова лісосіка освоєна на 89,5 %.

Рубки головного користування 2017 році проведені на площі 77,4 га. Зрубано 40 ділянок. Середня площа ділянки – 1,9 га.

До початку проведення рубок проводиться обстеження лісосік і визначаються способи рубки і лісовідновлення, дається оцінка потенціального впливу рубки на навколишнє природне середовище та передбачаються заходи по мінімізації негативного впливу рубки на довкілля. Результати заносяться в Акт оцінки потенційного впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС).

Після рубки, при проведенні огляду місць заготівлі деревини, на кожній лісосіці проводиться обстеження за наслідками рубки і дається оцінка потенційних екологічних наслідків.

Таблиця 2.

Обсяги рубок головного користування проведених в 2017 році та середньорічні обсяги за останні 5 років в порівнянні з розрахунковою лісосікою

Найменування показників	Усього	У тому числі за господарствами												
		хвойне - усього	у т. ч. за господарськими секціями			твердо- листяне - усього	у т. ч. за господарськими секціями				м'яко- листян е- усього	у т. ч. за господарськими секціями		
			соснов а	ялинов а	ялицев а		дубов а	буков а	ясенев а	грабо ва		березо ва	осиков а	чорно- вільхов а
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Встановлена розрахункова лісосіка	28390	2970	100	2870	-	24960	11430	-	8480	5050	460	460	-	-
Фактичні обсяги заготовленої деревини за 2017 р.	25419	72	-	72	-	24895	11422	-	8480	4993	452	452	-	-
Середньорічні обсяги заготовленої деревини за останні 5 років	26093	1472	25	1446	-	24278	11430	-	8278	4569	344	344	-	-

За результатами базового лісовпорядкування, на лісосіках минулого ревізійного періоду негативних наслідків, а саме: погіршення біорізноманіття та гідрологічних і ґрунтових умов, ерозія ґрунту, забруднення ґрунту і води виробничими відходами та побутовим сміттям тощо, не виявлено.

3.3. Стан та динаміка лісового фонду

Динаміка змін в лісовому фонді підприємства приводиться у порівнянні з попереднім лісовпорядкуванням (2002 р.).

Таблиця 3

Динаміка розподілу площ лісового фонду за категоріями лісових ділянок

Показники	За даними лісовпорядкування		Різниця		
	на 01.01.2002 р.	на 01.01.2012 р.	+	-	%
1	2	3	4	5	6
Загальна площа земель лісового фонду, га	18116	18604	488,3		2,7
Лісові землі	17764,4	18366,8	602,4		3,4
В т.ч. вкриті лісовою рослинністю	17118,5	17107,4		11,1	0,1
із них лісові культури	13344,6	13102		242,6	1,8
незімкнуті лісові культури	209,5	753,1	543,6		259,5
лісові розсадники, плантації	67,4	45,4		22	32,6
Не вкриті лісовою рослинністю землі	79,3	193,8	114,5		144,4
із них : зруби	63	63,4	0,4		0,6
галявини, пустирі	16,3	130,4	114,1		700
лісові шляхи, просіки	289,7	267,1		22,6	7,8
Нелісові землі	351,6	237,5		114,1	32,5
В т.ч. рілля	83,3	18,5		64,8	77,8
сіножаті	67	22,6		44,4	66,3
пасовища	5,3	-		5,3	100
багаторічні насадження	2	1,1		0,9	45
води	20,9	12,9		8	38,3
болота	75,3	87,3	12		15,9
садиби, споруди	38,5	31,4		7,1	18,4
траси	57,1	59,8	2,7		4,7
інші нелісові землі	2,2	3,9	1,7		77,3

Таблиця 4

Динаміка поділу площ насаджень за панівними породами

Порода	Площа станом на 01.01.202 р.	Площа станом на 01.01.2012 р	Зміна
Сосна кримська	5,4	-	-5,4
Сосна звичайна	164,5	97,4	-67,1
Ялина європейська	328	252,6	-75,4
Модрина європейська	2,3	15,3	+13
Дуб червоний	2056,5	2326,6	+270,1
Дуб звичайний	12182,1	11702,1	-480
Бук лісовий	20,4	23,9	+3,5
Граб звичайний	967,3	1033,6	+66,3
Ясен зелений	1,4	-	-1,4
Ясен звичайний	1001,8	1261,8	+260
Клен гостролистий	10	58,6	+48,6
Явір	5,8	8,4	+2,6
Клен ясенolistий	3	7,4	+4,4
Берест	6,5	9,7	+3,2
Біла акація	16,4	18,7	+2,3
Береза повисла	197,6	120,8	-76,8
Осика	12,1	5,3	-6,8
Вільха чорна	76,2	75,7	-0,5
Липа дрібнолиста	30	53,1	+23,1
Тополя бальзамічна	1,1	1	-0,1
Тополя канадська	16,5	14,2	-2,3
Верба біла	9,4	12	+2,6
Верба ламка	0,7	0,5	-0,2
Бархат амурський	1,3	1,8	+0,5
Груша звичайна	1,5	-	-1,5
Каштан їстівний	-	0,1	+0,1
Гірко каштан звичайний	0,4	0,5	+0,1
Горіх грецький	0,3	1,8	+1,5
Горіх чорний	-	4,5	+4,5
Усього	17118,5	17107,4	-11,1

Загальний запас насаджень 4222,84 тис.м³.

Середня зміна запасу деревостанів 70,25 тис.м³.

Середній склад насаджень 5Дз3Гз1Дчр1Яз.

Середній запас деревини на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель становить 247 м³.

Запас на 1 га. стиглих і перестійних насаджень 337 м³.

Середня зміна запасу на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель становить 4,0 м³.

Середній вік насаджень 61 рік.

Середній клас бонітету вкритих лісовою рослинністю земель 1А.9.

Середня повнота 0,79.

3.4. Лісовідновні заходи. Застосування інтродуцентів

Середня щорічна площа фонду лісовідновлення 80 га. Представлена зрубамі минулого і частково поточного років.

Головний спосіб лісовідновлення є створення лісових культур посадкою і посівом лісу.

Таблиця 6

Обсяги основних робіт з лісовідновлення за 2017 рік в порівнянні з середньорічними за останні 5 років (2013 - 2017 роки) .

п/п	Вид робіт	Обсяги робіт			
		2017 рік		Середньорічні	
		план	факт	план	факт
1	Підготовка ґрунту під лісові культури, га	47	63	60	65
	Створення лісових культур: посадкою, га	40	52	56	56
	посівом, га	440	444	440	440
	Разом створено лісових культур, га	80	97	96	96
	Доповнення лісових культур та ввід , га	29	30	27	30
	Догляд за лісовими культурами, га	928	1068	830	900
	Заготівля лісового насіння, кг	77570	88084	99040	88620
	в т.ч. дуб	66000	66500	66800	66800

Вирощування садивного матеріалу, га	0,65	0,65	0,70	0,70
Вирощено стандартних сіянців, млн. шт	0,65	0,65	0,70	0,70

Прямі витрати на лісокультурні роботи в 2017 р. році склали 1350,9 т. грн

Витрати на створення 1 га лісових культур становлять 2725 грн.

Дані таблиці 6 свідчать про те, що цілі по виконанню обсягів лісовідновлення досягнуті. Планові завдання по всіх показниках виконані. Проглядається динаміка зменшення деяких видів лісокультурних заходів за рахунок впровадження інтенсивних технологій, покращення якісних показників насіння та посадкового матеріалу.

В лісові культури впроваджуються породи інтродуценти такі як модрина європейська, дуб червоний. В даний час на території лісгоспу нараховується 63,1 га насаджень порід інтродуцентів, модрини європейської, дуба червоного, та інших.

Використання інтродуцентів, створених в минулому, по результатах спостережень і таксаційної характеристики деревостанів, в основному, не приводить до негативних лісівничо-екологічних наслідків.

3.5. Охорона і захист лісу

Ступінь пожежної небезпеки території підприємства за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдерждіпроліс».

Територія характеризується відносно не високим (2,96) класом пожежної небезпеки, що зумовлено переважаючою питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок насаджень листяних порід, а також порівняно помірне відвідуванням лісу населенням.

Територія лісгоспу за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними, віднесена до наземної зони охорони лісів.

Таблиця 7**Обсяги заходів по охороні і захисту лісу від пожеж**

Назва робіт	од. вим.	2017 рік		Середньорічні (2013-2017)	
		План	Факт	План	Факт
Влаштування мінералізованих смуг	км	15	15	15	15
Догляд за мінералізованими смугами	км	45	45	45	45

Всього використано в 2017 році коштів на охорону лісу від пожеж 75 тис.грн.

Згідно плану про підготовку до пожежо-небезпечного періоду шлагбаумами та канавами перекрито 32 заїздів в ліс. Встановлено 18 одиниці наглядної агітації (знаки, аншлаги і плакати) . Проведено 58 лекцій і бесіди, 4 виступа у ЗМІ на пожежну тематику (опубліковано 4 статі). Силами лісової охорони проводились рейди по виявленню порушників правил пожежної безпеки в лісах. Проведено 58 рейдів, в результаті яких виявлено 15 порушників.

Щорічно складаються і затверджуються Мобілізаційний план по ДП «Жмеринський лісгосп».

Погоджена та затверджена інструкція про взаємодію з підрозділами МНС під час гасіння лісових пожеж.

В кожному лісництві є пункт зберігання пожежного інвентарю.

Для виявлення і гасіння пожеж постійно задіяно 79 чоловіки державної лісової охорони. Для цих цілей використовуються: мотопомпи - 3шт, тракторні причіпні ємкості – 8 шт, плуги ПКЛ-70 - 4шт, лісопожежних модулів-2 шт., колісних тракторів -14 шт. та ряд інших приладів, обладнання та інструментів.

Чергування в конторі держлісгоспу організовано цілодобово, і в конторах лісництв здійснюється на протязі світлового дня.

За останні 5 років по підприємстві лісових пожеж не виявлено.

Завдяки проведенню профілактичних заходів по збереженню лісів від пожеж, кількість порушників за останні роки значно скоротилась.

Протягом 2017 року були виявлені рубки, які згідно статті 65 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» відносяться до незаконної порубки ліс – 7 випадків, обсяг рубки – 1,2 куб.м. завдано збитків підприємству на суму 4,6 тис. грн.

Таблиця 8**Заходи профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу.**

Назва робіт	Одиниця виміру	2017 рік		Середньорічні дані (2013-2017)	
		план	факт	план	факт
Лісопатологічне обстеження	га	1710	1710	1710	1710
Біологічні міри Боротьби зі шкідниками лісу	га	520	520	520	520

Обсяги заходів профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу на протязі останніх років залишаються стабільними. Планові завдання виконуються.

Хімічні заходи боротьби зі шкідниками лісу не використовуються.

Лісовою охороною підприємства в 2017 році було організовано виготовлення і розвішування штучних гніздівель для птахів, в кількості 2070 шт. У виготовленні і розвішуванні приймали участь: лісова охорона лісгоспу, школярі та активісти громадськості.

3.6. Відомості про мисливські господарства та біотехнічні заходи

Мисливські угіддя ДП «Жмеринський лісгосп» станом на 31.12.2017 року розташовані на території Жмеринського, Барського, Шаргородського, Тиврівського, Муровано-куриловецького районів Вінницької області. Загальна площа мисливських угідь складає 15927,2га. До складу мисливських угідь входять території Жмеринського, Барського, Людовського, Копайгородського, Барського, Ялтішківського лісництв, філія Барський «Райагроліс», філія Жмеринський «Райагроліс».

Мисливські угіддя надані в користування таким користувачам, як Вінницька гарнізонна організація ТВМР збройних сил України 309 га, Жмеринська районна організація УТМР 502 га та Барська районна організація УТМР загальною площею 1493 га.

Середня фактична чисельність мисливських тварин на 1 тис.га загальної площі в порівнянні з оптимальною становить:

- кабан 4,3при оптимальній 5,8
- козуля 25,7 при оптимальній 22,2
- заєць-русак 37,5 при оптимальній 32,9
- лисиця 0,9 при оптимальній 1

Чисельність кабана не відповідає оптимальній чисельності. Фактична чисельність козулі більша від оптимальної. Фактична чисельність зайця на декілька пунктів перевищує оптимальну чисельність.

На території лісгоспу із мисливських тварин, які занесені до Червоної книги України немає. Збільшенню поголів'я мисливських тварин сприяють проведені біотехнічні заходи та створені споруди. На біотехнічні заходи використано 56935 тис. грн.

На території Жмеринського лісництва в ур. «Леляко могилівська дача» знаходиться вольєр для напів вільного утримання мисливських тварин загальною площею 51,2 га в якому знаходяться:

Лань європейська в кількості 6 штук.

Муфлон в кількості 2 штуки.

.

3.7. Динаміка популяцій видів рослин і тварин

Загальний моніторинг динаміки популяцій видів рослин та тварин проводиться спеціалістами лісгоспу і консультантами в межах виділених ключових біотопів та спостереження за ними, а також візуального спостереження лісової охорони з опитуванням місцевого населення. Динаміка популяцій мисливських тварин наведена в попередньому розділі.

Згідно загального моніторингу динаміка популяцій видів рослин і тварин на даному етапі наближена до природної.

Більш детальний моніторинг динаміки популяцій видів рослин проводиться в лісах високої природоохоронної цінності та на ділянках моніторингу 1 рівня. Моніторинг проводиться згідно Методичних рекомендацій з проведення польових робіт на ділянках моніторингу лісів 1 рівня, спеціалістами лісгоспу згідно наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 30.03.2011р. №60. Рекомендації узгоджені з методикою міжнародної спільної програми моніторингу впливу забруднення повітря на ліси європейської Економічної Комісії Організації Об'єднаних Націй.

3.8. Динаміка чисельності видів, взятих під охорону

На території лісгоспу виявлені види фауни і флори, які охороняються, а саме:

- представники фауни: лось європейський, борсук європейський, куниця лісова;
- представники флори: підсніжник звичайний, коручка лісова, лілія лісова, цибуля медвежа (черемша).

Місця знаходження ділянок, що охороняються, нанесені на карті –схемі лісів високої природоохоронної цінності. На даних ділянках рубки головного користування не проводяться, або проводяться з виділенням ключових біотопів.

3.9. Площі лісів високої природоохоронної цінності що охороняються

На території ДП «Жмеринський лісгосп» виділені і охороняються ліси високої природо-охоронної цінності (ЛВПЦ), або їх ще називають особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ).

Таблиця 9

Площі лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ або ОЦЗЛ)

Типи лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ)	Площа, га	Режим лісокористування
	2017 р	
ЛВПЦ 1. Лісові території, на яких виявлено осередки біорізноманіття важливі на глобальному, національному або регіональному рівні.	218,2	Обмежений режим лісокористування
ЛВПЦ 1.1. Особливо охоронні природні території	218,2	РГК заборонено
ЛВПЦ 1.2. Місця концентрації рідкісних та зникаючих видів	-	РГК заборонено
ЛВПЦ 1.3. Місця концентрації ендемічних видів	-	Не виявлено
ЛВПЦ 2. Великі лісові ландшафти, значущі на світовому, регіональному та національному рівнях	-	Не виявлено
ЛВПЦ 3. Лісові території, які включають рідкісні або знаходяться під загрозою зникнення екосистеми.	-	Не виявлено
ЛВПЦ 4. Лісові території, що виконують особливі захисні функції	-	РГК заборонено
ЛВПЦ 4.1. Ліси, що мають особливе водоохоронне значення	670,8	Особливий режим користування
ЛВПЦ 4.2. Ліси, що мають особливе протиерозійне значення	184,4	РГК заборонено
ЛВПЦ 4.3. Ліси, що мають особливе протипожежне значення	486,4	Особливий режим користування
ЛВПЦ 5. Лісові території, необхідні для забезпечення існування місцевого населення	997,5	Особливий режим користування
ЛВПЦ 6. Лісові території, необхідні для збереження самобутніх культурних традицій		РГК заборонено

місцевого населення		
Разом	1886,5	

Загальна площа ЛВПЦ станом на 01.01.2018 року по відношенню до минулих років не змінилась, але при проведенні моніторингів у 2018 році будуть уточнені типи ЛВПЦ і складені відомості репрезентативних ділянок лісових екосистем та ділянок соціально значимих для місцевих громад.

Ліси ЛВПЦ становлять 10,1% від вкритої лісовою рослинністю земель .

Окрім ЛВПЦ, підприємство в процесі планування, відводу та таксації лісосік виділяє наступні ключові біотопи (ділянки з наявністю об'єктів, які мають природоохоронне значення) і ключові об'єкти (окремі дерева і групи дерев, які представляють цінність для збереження біорізноманіття):

Ключові біотопи:

-Великі валуни

-Околиці водойм, боліт і болота з рідким лісом; інші відкриті та напіввідкриті ділянки (прогалини, суходільні луки)

-Ділянки лісу вздовж постійних водотоків, джерел, місця витоку ґрунтових вод.

Ключові елементи біорізноманіття:

1. Мертва деревина:

Мертва деревина:

Вітростійкі дерева;

Стійкий сухостій;

Високі пеньки природного походження.

Повалені дерева (виворотні);

Дерева, діаметр або вік яких значно більше середнього для даної породи в даному деревостані (старовікові)

Дерева з великою кроною

Плодові дерева, які зустрічаються в даному насадженні.

Червонокнижні дерева

Дерева-насінники

Дерева біля мурашників

3.10. Інформація по соціальних наслідках господарської діяльності і впливу на довкілля

Район розташування лісгоспу відноситься до числа сільськогосподарських районів області. Основним напрямками сільськогосподарського виробництва є вирощування зернових, соняшнику, цукрових буряків. Крім цього добре розвинуте тваринництво, в основному в приватному секторі.

Район розташування лісгоспу характеризується добре розвинутою мережею шляхів транспорту.

Лісове господарство в економіці району розташування займає достатньо важливе місце. Основні напрями його розвитку це підвищення продуктивності, поліпшення якісного складу лісових насаджень, покращення природоохоронних функцій лісів, збереження їх біорізноманіття, підвищення стійкості екосистем до впливу негативних факторів середовища, розширення застосування методів раціонального використання лісових ресурсів.

Станом на 01.01.2018 року загальна чисельність працівників на підприємстві становить 150 , із них 127 чоловіків і 23 жінки. Мають професійно-технічну освіту 63 %, середню технічну 38 %, вищу освіту 49 % працівників.

По відношенню до середньорічної за останні 5 років чисельність працюючих збільшилась на 10 чоловік.

В якості соціального пакета ДП «Жмеринський лісгосп» надає своїм працівникам матеріальну допомогу; застосовує системи преміювання; частково компенсує санаторно-курортне лікування працівників, купує новорічні подарунки для дітей працівників, подарунки жінкам до березневих свят тощо. Періодично за рахунок підприємства працівники проходять медичний огляд.

Таблиця 11

Соціальні характеристики працівників підприємства по статі, віку, освіті та рух кадрів

Характеристика працівників	Станом на 01.01.2018 року
Стать	
Жінки	23
Чоловіки	127
Разом:	150
Вік	
до 35 років	38
36-55 років	99
55-65 років	13
66 і більше	-
Освіта	
Загальна середня	-
Професійно-технічна	63
Середня технічна	38
Вища	49

Загальна чисельність працюючих на підприємстві по відношенню до середньорічних за період з 2013 -2017 років, за поточний рік збільшилась на 3

%. В 2017 році звільнилось 12 осіб, а прийнято 15, що свідчить про стабільність роботи підприємства, нормальні умови роботи і достойну оплату праці. Підприємство у своїй діяльності керується такими соціальними принципами:

- лісове господарство має працювати як в інтересах працівників підприємства, так і місцевого населення;

- лісове господарство має забезпечувати соціальні гарантії і вимоги як на даний час, так і в майбутньому.

За 2017 рік підприємство сплатило податків до бюджетів всіх рівнів та зборів до державних цільових фондів 19989 тис. грн., в тому числі до місцевих бюджетів 4545 тис. грн.

Підприємство забезпечує паливними дровами жителів населених пунктів і школи, де відсутня магістральна мережа газопостачання.

Екологічні і соціальні наслідки проведених в 2017 році лісогосподарських заходів оцінюються, як несуттєві. Тобто негативний вплив на довкілля незначний, про що свідчать матеріали натурального обстеження (Акти ОВНС, акти огляду місць заготівлі деревини, матеріали інвентаризації лісових культур).

В 2017 році знеособлена вартість заготівлі 1 м³ деревини становить 1127 грн.

Рубки формування і оздоровлення лісів, за винятком прохідних і санітарних рубок, збиткові.

Таблиця 12

Обсяги загальних витрат підприємства на ведення лісового господарства

Показники	Роки(га)	Обсяг витрат, тис. грн., в т.ч. в середньому:	
		Всього	на 1 тис. га лісових земель
1	2	3	5
1. Загальні витрати:	2017 (178428)	46767	2474
	Середньорічні (2013-2017) 11318	31295	1656

Загальні витрати на ведення лісового господарства в 2017 році по відношенню до середньорічних (2013-2017 роки) в цілому збільшились на 149%, при зростанні виробництва товарної продукції на одного працюючого близько 142 %.

4. Моніторинг лісів високої природоохоронної цінності (ЛВПЦ)

Загальна площа лісів ЛВПЦ станом на 01.01.2018 р. 1886,5 га.

Таблиця 13

Обсяги вибірково-санітарних рубок в лісах ЛВПЦ за 2017 рік

Тип ЛВПЦ	Назва заходу	Назва лісництва, Квартал/виділ	Площа, га
1	2	3	4
ЛВПЦ 5. Лісові території, необхідні для забезпечення існування місцевого населення	Санітарна рубка вибіркова (СРВ)	Барське л-во 32/2	5,2
		Жмеринське л-во 11/1	0,6
		Людовське л-во 120/6	0,1
Всього по ЛВПЦ 5			5,9
Всього по ЛВПЦ			5,9